

In Groningen wil ik niet werken

Commissaris van de Koningin Jan Terlouw wil Bommelerwaard niet met alle geweld één gemeente maken

In hoeverre interesseert de provinciale politiek de burger? Die vraag wordt een keer in de vier jaar gesteld. Het antwoord luidt ook steeds dat die interesse matig is.

Desalniettemin neemt de provincie besluiten die het leven van de burger wel degelijk beïnvloeden.

Vandaag, de dag van de statenverkiezingen, een interview met Jan Terlouw, commissaris van de koningin in Gelderland.

door Ilze Rike

Eigenlijk zou hij best in het Rivierengebied willen wonen. “Maar in Twello langs de IJssel woon ik ook prachtig.” Jan Terlouw is nu een jaar of drie Commissaris van de Koningin in Gelderland. “Diezelfde functie in een andere provincie had ik niet zomaar geaccepteerd.” Hij maakt vandaag zijn eerste provinciale verkiezingen als Gelderse commissaris mee. Als Terlouw de Bommelerwaard beschrijft komt hij uit zichzelf op een onderwerp dat volgens sommigen de verkiezingsuitslag voor wat betreft de Bommelerwaard best kan beïnvloeden.

Schoonheid

“De Bommelerwaard is een gebied met een duidelijke samenhang. Op cultureel en religieus gebied. Het gebied kent de bedreiging van de rivieren, en de schoonheid ervan. De gemeenten zitten in een vergelijkbare positie waar het soorten werkgelegenheid betreft. Het zou best één gemeente kunnen zijn. Ook als je kijkt naar de afstanden tussen de verschillende gemeenten. De gemeente is de mooiste bestuurslaag; klein en dichtbij de burger. Maar door de moderne communicatiemiddelen en de mobiliteit van de burger, kan die afstand best wat groter

zijn. Er zijn vandaag de dag zoveel auto's, faxen en telefoons die het gemakkelijker maken om afstanden te overbruggen. De burger is tegenwoordig zo mobiel dat het halen van een paspoort vijftien kilometer verderop echt geen probleem meer is.”

Van onderop

De Commissaris van de Koningin haast zich te melden dat de provincie niet met geweld zal proberen van de Bommelerwaard een gemeente te maken. “Het moet wel van onderop komen. Er zijn genoeg ervaringen met zaken die van bovenop zijn opgelegd, maar dan heb je geen draagvlak. Als de gemeenten zelf dat belang niet zien, krijg je zo'n weerstand. De provincie zegt dan ook niet dat er nu een herindeling moet plaatshebben, maar wel: 'praat er eens over'. Zo'n besluit moet groeien. Ik denk persoonlijk dat de afstand burgerbestuur een herindeling wel kan verdragen. En gemeenten moeten oppassen dat niet te veel taken aan hen ontglippen. Sommige taken kunnen de gemeenten niet aan, ze gaan hun draagvlak te boven. Die taken kunnen dan in regioverband geregeld worden, maar dat is altijd op basis van vrijwilligheid en dat brengt een zekere vrijblijvendheid met zich mee. Ik denk dat de voordelen bij een grotere

gemeente groter zijn dan de nadelen. Als er geen schaalvergroting komt, zal dat op den duur onrust geven op Binnenlandse Zaken.”

Eigen fanfare

Terlouw is niet bang dat de identiteit van de dorpen verloren gaat door een herindeling. “Dat is de ervaring in gemeenten waar herindeling heeft plaatsgevonden. Er zijn kleine gemeenten waar zo'n 200 verenigingen zijn. Ieder dorp houdt toch zijn eigen fanfare, eigen zangvereniging. Dat vindt zijn eigen weg wel. Dorpen houden hun eigen karakter.” De bekendheid van de burger met de provincie is niet groot. De Gelderlanders kennen de Statenleden amper. “Dat moet je niet dramatiseren”, vindt Terlouw. “De provincie heeft wel veel invloed op de burger, maar vooral indirect, via de gemeenten. Zo is ook ouderenzorg een beleids terrein van de provincie. Maar de gemeenten voeren dat uit. Dat alleen de oplettende krantelezer de namen kent van de gedeputeerden, daar heb ik nog nooit een slapeloze nacht van gehad.”

Ideologie

De onbekendheid van de provinciale politici is volgens Terlouw geen reden om niet te gaan stemmen. “Het beleid van de provincie raakt de mensen wel. Het gaat daarbij veel meer om een ideologie, een benadering van mensen. En daar stemmen mensen ook naar. Ze stemmen niet op een persoon, maar op een partij waar ze vertrouwen in hebben. Stemmers leggen tegenwoordig niet eens meer de programma's van de verschillende partijen naast elkaar. Ze stemmen op een partij waarvan ze kunnen zeggen 'die komt voor

mijn belangen op, op de manier waarop ik dat goed vind'.”

Terlouw herkent dat ook in zijn eigen partij D66, waar hij ooit fractievoorzitter voor was. “Ik sprak op een congres over de items waar we voor stonden. De aanwezigen zeiden daarop 'heel interessant, maar daar zijn we niet voor gekomen, dat kunnen we lezen in het verkiezingsprogramma'. Ze willen gemotiveerd worden door verhalen over de gedachtenwereld van waaruit je tot zo'n verkiezingsprogramma komt.”

Betuwelijn

Of zaken als dijkverzwaring en de Betuwelijn een grote rol zullen spelen tijdens de verkiezingen van vandaag, betwijfelt Terlouw dan ook. “Het zal bij sommige mensen misschien meespelen. Maar het is moeilijk te voorspellen. In het midden van de jaren zeventig speelde bij voorbeeld het afdammen van de Schelde. D66 heeft er voor

een groot deel voor gezorgd dat het geen dichte dam zou worden. In Yerseke waren ze daar heel blij mee,

maar dat was aan de uitslag van de verkiezingen die daarop volgde amper terug te zien.”

